

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

3η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024

1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΣΚΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	3
2.	ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ	3
3.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ	3
4.	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ	4
5.	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	4
6.	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	4
7.	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	5
8.	ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	5
9.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	6
10.	ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	7
11.	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	8
12.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	9
13.	ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	10
13.1	Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων	10
13.2	Διαδικασία Υποβολής Αιτήσεων	10
13.3	Διαδικασία Εξέτασης, Αξιολόγησης και Ένταξης των Προτάσεων	11
13.4	Διαδικασία Παρακολούθησης, Πληρωμών και Ελέγχου.....	14
14.	ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ.....	16
15.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	17
16.	ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	18
17.	ΚΥΡΩΣΕΙΣ	18
18.	ΠΡΟΔΗΛΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ	19
19.	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	19
20.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	20
20.1	Παράρτημα Α – Επεξήγηση και Ερμηνεία Όρων.....	20
20.2	Παράρτημα Β – Περιοχές Εφαρμογής Σχεδίου.....	20
20.3	Παράρτημα Γ – Καθορισμός Επιθυμητών Χρήσεων	20
20.4	Παράρτημα Δ – Επιλέξιμες Δαπάνες	20
20.5	Παράρτημα Ε – Υπεύθυνη Δήλωση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	20
20.6	Παράρτημα Ε1 – Σύσταση Επιτροπής ΕΕ 2023/361/ΕΚ.....	20
20.7	Παράρτημα Ε2 – Βεβαίωση μη Προβληματικής Επιχείρησης.....	20
20.8	Παράρτημα ΣΤ – Πολεοδομικές Ρυθμίσεις	20
20.9	Παράρτημα Ζ – Κατευθυντήριες Γραμμές	20
20.10	Παράρτημα Η – Έντυπο Αξιολόγησης Αίτησης.....	20
20.11	Παράρτημα Θ – Έντυπο Υποβολής Αίτησης	20
20.12	Παράρτημα Ι – Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.....	20

20.13	Παράρτημα Κ – Νόμοι και Κανονισμοί	20
20.14	Παράρτημα Λ – Έντυπο Χορηγίας	20
20.15	Παράρτημα Μ – Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους	20
20.16	Παράρτημα Ν – Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης	20

1. ΣΚΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο αφορά στην **παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα που ασκούν ή που θα ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα, τα οποία είναι ιδιοκτήτες, ή ενοικιαστές οικοδομών (με ενυπόγραφη συγκατάθεση των ιδιοκτητών), ή μισθωτές Τουρκοκυπριακής (Τ/Κ) ιδιοκτησίας (με ενυπόγραφη συγκατάθεση του Κηδεμόνα Τ/Κ περιουσιών – Έπαρχος Λευκωσίας), για σκοπούς ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας** στις περιοχές όπου ισχύει το Σχέδιο.

Το Σχέδιο εντάσσεται στο πλαίσιο του Μνημονίου Συναντίληψης για Ανάπλαση και Αναζωογόνηση της Εντός των Τειχών πόλης της Λευκωσίας.

Σημείωση: Οποιοιδήποτε όροι χρήζουν επεξήγησης ή ερμηνείας αναφέρονται στο Παράρτημα Α: Κατάλογος όρων που χρήζουν επεξήγησης ή ερμηνείας.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο στοχεύει:

- Στην προσέλκυση νέων Επιχειρήσεων σε επιλεγμένες περιοχές στην εντός των τειχών πόλη της Λευκωσίας, των οποίων η δραστηριότητα είναι εκ των προτέρων καθορισμένη και πολεοδομικά επιτρεπόμενη.
- Στην ενθάρρυνση υφισταμένων Επιχειρήσεων να μετακινηθούν στις περιοχές εφαρμογής του Σχεδίου, για ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης των περιοχών, αύξηση του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας, βελτίωση της ποιότητας ζωής και τελικά επιστροφή και επαναδραστηριοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στην εντός των τειχών πόλη και δημιουργία συνεκτικού κοινωνικού ιστού.
- Στην ενθάρρυνση Επιχειρήσεων που λειτουργούν ήδη στις εν λόγω περιοχές να επεκτείνουν τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις τους για προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους, με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.
- Στην κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση της περιοχής της εντός των τειχών πόλης της Λευκωσίας, με την προσέλκυση και άλλων συναφών επενδύσεων.
- Στην αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος της εντός των τειχών πόλης της Λευκωσίας με τη συμβολή στην κυκλική οικονομία και στην πράσινη ανάπτυξη, μέσω της αποκατάστασης/ ανακαίνισης κτηρίων και επανάχρησής τους και της διαφύλαξης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- Στην αποκατάσταση Τ/Κ ιδιοκτησιών, οι οποίες στην πλειονότητά τους βρίσκονται σε κακή κατάσταση, λόγω της μεγάλης ηλικίας και της έλλειψης ορθής και τακτικής συντήρησης.
- Στην προσέλευση πολιτών από όλη την Κύπρο και από το σύνολο της αστικής περιοχής Λευκωσίας.
- Στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο χρηματοδοτείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων ανέρχεται στα €10 εκ. για την περίοδο 2022-2026 (€2 εκ./έτος). Ο προϋπολογισμός αυτός δύναται να τροποποιηθεί.

4. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο αφορά σε παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε **Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα που ασκούν ή που θα ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στην Εντός των Τειχών περιοχή της πόλης της Λευκωσίας, όπως φαίνεται στο Παράρτημα Β: Περιοχές Εφαρμογής του Σχεδίου**, για ανακαίνιση των υποστατικών τους με σκοπό να χρησιμοποιηθούν για καθορισμένο χρόνο, και συγκεκριμένα για τουλάχιστον πέντε (5) έτη, με βασική χρήση αυτή της επιθυμητής επιχειρηματικής δραστηριότητας (**Παράρτημα Γ: Καθορισμός Επιθυμητών Χρήσεων**).

5. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο εφαρμόζεται και θα παραμείνει ανοικτό μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2026. Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι θα μπορούν να υποβάλουν αιτήσεις/ προτάσεις σε **συγκεκριμένες χρονικές περιόδους οι οποίες θα ορίζονται στη σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων**. Με την εξάντληση του διαθέσιμου κονδυλίου της κάθε πρόσκλησης, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) θα προβαίνει σε σχετική ανακοίνωση και θα σταματήσει να δέχεται αιτήσεις, μέχρι την επόμενη πρόσκληση.

Η τρίτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων, θα προκηρυχθεί τη Δευτέρα, **29 Απριλίου 2024**, θα έχει διάρκεια επτά (7) μήνες, μέχρι την **Παρασκευή 29 Νοεμβρίου 2024** και θα αφορά σε συνολικό προϋπολογισμό ύψους €2 εκ.

Το Σχέδιο αυτό είναι δυνατόν να τροποποιηθεί, να ανασταλεί, ή και να αντικατασταθεί με άλλο Σχέδιο Χορηγιών για Επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σημείου 16 του παρόντος εγγράφου.

6. ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Την ευθύνη διαχείρισης και υλοποίησης του Σχεδίου έχει το ΤΠΟ ως Φορέας Υλοποίησης, το οποίο ετοιμάζει και προκηρύσσει το Σχέδιο, μεριμνά για τη συνολική παρακολούθηση και υλοποίηση του Σχεδίου, καθώς και του προϋπολογισμού του και αναλαμβάνει:

- την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο,
- την ανάρτηση του έντυπου της αίτησης καθώς και σχετικού ενημερωτικού υλικού στις ιστοσελίδες του ΤΠΟ, του Δήμου Λευκωσίας και του Υπουργείου Εσωτερικών (ΥΠΕΣ),
- την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/ προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου,
- τη διεξαγωγή της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης/ απόρριψης των προτάσεων που υποβάλλονται από τους αιτητές,
- την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των Έργων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των Δικαιούχων,
- τη διενέργεια επιτόπιων και άλλων ελέγχων με στόχο την εξέταση της τήρησης από τους δικαιούχους των όρων των συμφωνιών παροχής οικονομικής ενίσχυσης,
- τον έλεγχο της συμμόρφωσης των Δικαιούχων με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές, και

- την παρακολούθηση της λειτουργίας των Έργων κατά μέγιστο πέντε (5) έτη μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσής τους. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού έργου θεωρείται η ημερομηνία παροχής του τελευταίου τμήματος της εγκεκριμένης χορηγίας.

7. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των αιτήσεων διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης (Υπηρεσιακή Επιτροπή), η οποία απαρτίζεται από:

- (i) Τον Διευθυντή του ΤΠΟ ή εκπρόσωπό του (Πρόεδρος της Υπηρεσιακής Επιτροπής),
- (ii) Εκπρόσωπο του Δήμου Λευκωσίας,
- (iii) Εκπρόσωπο του ΥΠΕΣ,
- (iv) Εκπρόσωπο της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας, και
- (v) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΑ) κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα τρία από τα πέντε μέλη της, περιλαμβανομένου και του Προέδρου της και το έργο της υποστηρίζεται από Λειτουργούς του Τμήματος. Σε περίπτωση έκτακτης απουσίας, ή κωλύματος του Προέδρου της Επιτροπής, τον αντικαθιστά ο εκπρόσωπος του Δήμου Λευκωσίας.

Η ΕΑ δύναται να καλεί στις συνεδριάσεις της οποιοδήποτε πρόσωπο, που λόγω των ειδικών του γνώσεων, μπορεί να βοηθήσει την Επιτροπή στο έργο της, συμπεριλαμβανομένου και εκπροσώπου του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΓΕΕΚΕ).

Η ΕΑ δύναται επίσης να καλέσει σε συνέντευξη, για διευκρινίσεις σχετικά με την προτιθέμενη ανάπτυξη, τον δυνητικό Δικαιούχο που υπέβαλε αίτηση, πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης.

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την ημερομηνία του πρωτοκόλλου υποβολής, μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης, ή αξιολογηθεί ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων. Οι αιτήσεις που θα λάβουν θετική αξιολόγηση («ΝΑΙ») σε όλα τα σημεία του Φύλλου Αξιολόγησης Έργου (**Παράρτημα Η: Έντυπο Αξιολόγησης**), θα θεωρούνται ότι πληρούν τα κριτήρια για έγκριση της σχετικής χορηγίας.

Νοείται ότι, η αίτηση πρέπει να ικανοποιεί τα Κριτήρια Συμβατότητας με τις Κοινοτικές και Εθνικές πολιτικές. Την τελική έγκριση, των προτεινόμενων προτάσεων για έγκριση από την Επιτροπή Αξιολόγησης, δίνει ο Διευθυντής του ΤΠΟ

8. ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

- Δυνητικοί Δικαιούχοι είναι Φυσικά ή/και Νομικά Πρόσωπα ιδιοκτήτες, ή ενοικιαστές κτηρίων, ή μισθωτές Τ/Κ ιδιοκτησίας, που θα πραγματοποιήσουν επενδύσεις στα κτήρια τους στις περιοχές εφαρμογής του Σχεδίου για τους σκοπούς του Σχεδίου και πληρούν τις προϋποθέσεις του Σχεδίου, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων εκεί και όπου ισχύουν. Σημειώνεται ότι, όταν Δυνητικός Δικαιούχος είναι ενοικιαστής κτηρίου, θα πρέπει να προσκομίζεται ενοικιαστήριο έγγραφο σε ισχύ, καθώς και **ενυπόγραφη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη**, ενώ όταν είναι μισθωτής Τ/Κ ιδιοκτησίας, θα πρέπει να προσκομίζεται ενεργό έγγραφο μίσθωσης ακινήτου από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών. Σημειώνεται ακόμη ότι, **ο αιτητής οφείλει να είναι**

το ίδιο άτομο που ασκεί ή θα ασκήσει οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου.

- Συγκεκριμένα, δικαιούχοι είναι:
  - ο Φυσικά Πρόσωπα, τα οποία είναι Κύπριοι Πολίτες, ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
  - ο Νομικά Πρόσωπα (Εταιρείες, Σωματεία, Ιδρύματα), των οποίων η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, ή των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, ή των εταίρων άλλης επιχείρησης, ή ευρύτερα τον έλεγχο ασκούν Κύπριοι πολίτες, ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Όσον αφορά στα Νομικά Πρόσωπα, Δυνητικοί Δικαιούχοι είναι οι εν ενεργεία, εγγεγραμμένες στην Κύπρο Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (νεοσύστατες ή υφιστάμενες) (**Παράρτημα Ε: Υπεύθυνη Δήλωση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων**), (**Παράρτημα Ε1: Σύσταση της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων**), (**Παράρτημα Μ: Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους**), (**Παράρτημα Ν: Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης**)

Σχετικά με τις προϋποθέσεις συμμετοχής:

- Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα τα οποία θα τύχουν έγκρισης στο πλαίσιο του Σχεδίου **δεν θα μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση για τις ίδιες δαπάνες** από άλλο Σχέδιο Χορηγιών της Κυβέρνησης, πριν την παρέλευση τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την χορηγηθείσα ενίσχυση¹.
- Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα τα οποία έτυχαν οποιασδήποτε κρατικής χορηγίας από άλλο Σχέδιο Χορηγιών για αντίστοιχες δαπάνες στο κτήριό τους, δύνανται να θεωρηθούν δικαιούχοι του παρόντος Σχεδίου, μετά από παρέλευση τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την χορηγηθείσα ενίσχυση.
- Δεν θα θεωρείται επιλέξιμη οποιαδήποτε πρόταση με συνολική επιλέξιμη δαπάνη μικρότερη από €20.000 (είκοσι χιλιάδες ευρώ), ανεξαρτήτου μεγέθους υποστατικού.
- Δεν θα θεωρείται επιλέξιμη οποιαδήποτε πρόταση δεν έχει εξασφαλίσει όλες τις απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις. Νοείται ότι, οι προτεινόμενες χρήσεις θα πρέπει να **συνάδουν με τις πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας, καθώς και του Σχεδίου Περιοχής του Δήμου Λευκωσίας.**
- Για τους σκοπούς του παρόντος Σχεδίου και τη μετατροπή κτηρίων σε Επιχειρήσεις, εφαρμόζονται συγκεκριμένες Πολεοδομικές Ρυθμίσεις, όπως αυτές αναλύονται στο **Παράρτημα ΣΤ: Πολεοδομικές Ρυθμίσεις.**
- Για τους σκοπούς του παρόντος Σχεδίου ακολουθούνται και εφαρμόζονται βασικές Κατευθυντήριες Γραμμές, όπως αυτές αναλύονται ξεχωριστά για κάθε τύπο κτηρίου (Διατηρητέα Οικοδομή, Αρχαίο Μνημείο Β' Πίνακα, οποιοδήποτε άλλο κτήριο στην καθορισμένη περιοχή) στο **Παράρτημα Ζ: Κατευθυντήριες Γραμμές.**

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Οικονομική ενίσχυση παραχωρείται σε **Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα που ασκούν ή που θα ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα** στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου, και το ύψος της χορηγίας θα ανέρχεται ως εξής:

¹ Σημειώνεται πως για διατηρητέες οικοδομές ο ενδιάμεσος χρόνος παραχώρησης κινήτρων δύναται να τροποποιηθεί ανάλογα με το Κ.Δ.Π. 378/2022.

- **60% επί των επιλέξιμων δαπανών κάθε Πρότασης με ανώτατο όριο οικονομικής βοήθειας το ποσό των €80.000 ανά έργο.** Σημειώνεται ότι, το συνολικό ύψος των αμοιβών των μελετητών που θα χαρακτηριστεί ως επιλέξιμη δαπάνη (**Παράρτημα Δ: Επιλέξιμες Δαπάνες**) δεν μπορεί να ξεπερνά το 10% του επιλέξιμου προϋπολογισμού της Πρότασης.

Διευκρινίζεται ότι, για κάθε Νομικό πρόσωπο που ασκεί ή που θα ασκήσει οικονομική δραστηριότητα και που δικαιούται χορηγία ήσσοнос σημασίας, θα εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) αρ.2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσοнос σημασίας, η διάρκεια εφαρμογής του οποίου έχει παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Με βάση το Άρθρο 3, παράγραφος 2 του Κανονισμού, το συνολικό ποσό των χορηγιών ήσσοнос σημασίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε μια ενιαία επιχείρηση ανά τρία (3) οικονομικά έτη (κυλιόμενη τριετία) ανέρχεται στις €300.000.

Για σκοπούς του εν λόγω Κανονισμού (άρθρο 2, παράγραφος 2), στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- (i) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, ή των εταιρών άλλης επιχείρησης,
- (ii) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης,
- (iii) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπύζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτή, ή δυνάμει ρήτρων του καταστατικού αυτής της τελευταίας,
- (iv) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης, ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία i) έως iv) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

Το υπόλοιπο ποσό, πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης, για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται **ίδια συμμετοχή** για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, είτε με ίδιους πόρους.

Η ίδια συμμετοχή θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την υποβολή της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας κ.λπ. στο όνομα του Δυνητικού Δικαιούχου. Αιτήσεις που δεν τεκμηριώνουν τη χρηματοδότηση της επένδυσης είτε με ίδια κεφάλαια, είτε μέσω δανεισμού, δεν μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες με αυτό το Σχέδιο (σχετική είναι η παρ. 13.3.3).

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος, **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

Η **Δημόσια Χρηματοδότηση** θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

10. ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Η πρόταση δύναται να αποκλειστεί (σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας) εάν συντρέχουν οι πιο κάτω λόγοι:

- Η επιχείρηση κρίνεται ως «προβληματική», όπως ορίζεται στο Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο γ (1.4.γ) και Άρθρο 2, σημείο 18 (2.18) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (**Παράρτημα Ε2: Βεβαίωση μη Προβληματικής Επιχείρησης**). Σημειώνεται ότι, επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει το δάνειο, ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης, ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης, θεωρούνται επίσης προβληματικές και δεν δικαιούνται ενίσχυση από το παρόν Σχέδιο.
- Για την αιτήτρια επιχείρηση εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο α (1.4.α) του Κανονισμού 651/2014.
- Για την αιτήτρια επιχείρηση έχει κριθεί με οριστική δικαστική απόφαση ότι έχει διαπράξει πράξεις απάτης, δωροδοκίας, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/ και άλλες πράξεις, όπως αυτές ορίζονται στο Άρθρο 136 παράγραφος 1(δ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046 (Δημοσιονομικός Κανονισμός ΕΕ), και ως εκ τούτου δε δικαιούται χορηγία στο πλαίσιο του εν λόγω Σχεδίου Χορηγιών εκτός και αν έχουν παρέλθει πέντε (5) χρόνια από την ημερομηνία των ως άνω αποφάσεων, ή διαφορετική χρονική διάρκεια αποκλεισμού που τυχόν καθορίζει η ίδια η οριστική δικαστική απόφαση. Η ως άνω διάρκεια αποκλεισμού περιορίζεται στα τρία (3) έτη, εάν αυτή δεν καθορίζεται διαφορετικά σε οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση, στην περίπτωση που το φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει διαπράξει πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στο πλαίσιο των περιπτώσεων αποκλεισμού που ορίζουν οι παράγραφοι 1(γ), (ε) και (η) του Άρθρου 136 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.
- Ο αιτητής είναι, ή κρίνεται ένοχος ψευδών δηλώσεων για την παροχή πληροφοριών ή παραλείψεως υποβολής των πληροφοριών και των στοιχείων που απαιτούνται κατά την υποβολή της αίτησης της ένταξης της Πρότασης.
- Η Πρόταση δεν πληροί τα κριτήρια και προϋποθέσεις για έγκριση, όπως αυτά καθορίζονται στις Ενότητες 8 και 10 του παρόντος Σχεδίου.
- Διαπιστώνεται ότι για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες/ ίδιο εξοπλισμό/ ίδιες δράσεις έχει παραχωρηθεί χορηγία, ή εκκρεμεί η εξέταση σχετικής αίτησης στα πλαίσια άλλου Σχεδίου.

11. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Τα πιο κάτω κριτήρια, μαζί με τις προϋποθέσεις συμμετοχής που αναφέρονται στην Ενότητα 8 πιο πάνω, θα ελέγχονται κατά την αξιολόγηση της αίτησης, όπως περιγράφεται στο **Παράρτημα Η: Έντυπο Αξιολόγησης**:

- Το/Η υπό ανάπτυξη ή εξέταση κτήριο/ οικοδομή είναι εντός της επιλέξιμης περιοχής εφαρμογής.
- Διαθέτει Πολεοδομική Άδεια ή/ και Άδεια Οικοδομής μαζί με εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.

Στις περιπτώσεις που κατά την υποβολή της αίτησης δεν έχουν εξασφαλιστεί οι προαναφερόμενες Άδειες, θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται γνωστοποίηση λήψης ή/και απόδειξη πληρωμής για αίτηση χορήγησης Πολεοδομικής Άδειας ή Άδειας Οικοδομής από την Αρμόδια Αρχή, μαζί με τα προς αδειοδότηση αρχιτεκτονικά σχέδια. Νοείται ότι για την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης (ΣΔΧ) και την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης/ ανακαίνισης είναι απαραίτητη η προσκόμιση

της Πολεοδομικής Άδειας ή/και Άδειας Οικοδομής, με τα αδειοδοτημένα πλέον αρχιτεκτονικά σχέδια της εγκεκριμένης, από το Σχέδιο, δραστηριότητας.

- Διαθέτει ενοικιαστήριο έγγραφο σε ισχύ.
- Έχει εξασφαλιστεί η Συναίνεση του Ιδιοκτήτη, στην περίπτωση ενοικιαζόμενου υποστατικού, για ένταξη στο συγκεκριμένο Σχέδιο Χορηγιών.
- Διαθέτει ενεργό έγγραφο μίσθωσης ακινήτου από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, σε περίπτωση ακινήτου Τ/Κ ιδιοκτησίας.
- Παρουσιάζει με σαφήνεια την πρότασή του, τόσο περιγραφικά σε κείμενο, όσο και με αναλυτικά αρχιτεκτονικά σχέδια υφιστάμενης και προτεινόμενης κατάστασης.
- Παρουσιάζει με σαφήνεια την επενδυτική του πρόταση, τόσο στον Πίνακα Προτεινόμενων Δαπανών, όσο και με συγκεκριμένο Δελτίο Ποσοτήτων ή/και προσφορές από εργολάβους/ υπεργολάβους ή προμηθευτές.
- Τεκμηριώνεται η διαθεσιμότητα ικανοποιητικών χρηματικών πόρων για ανακαίνιση κτηρίου/ οικοδομής. Σε περίπτωση που θα συναφθεί δάνειο, είναι αναγκαία η επισύναψη στην Αίτηση για ένταξη στο Σχέδιο Χορηγιών, προ-συμβατικής συμφωνίας με χρηματοδοτικό οργανισμό για επιβεβαίωση της διαθεσιμότητας ικανοποιητικών χρηματικών πόρων.
- Άλλες πληροφορίες/ παραστατικά όπως φαίνονται στο Έντυπο Αίτησης και στον Κατάλογο Δικαιολογητικών.

12. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο αιτητής υποβάλλει σε όλα τα στάδια ορθά στοιχεία και πληροφορίες. Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή και μετά τη παραχώρηση της χορηγίας, η αίτηση της συγκεκριμένης ανάπτυξης απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερήμερίας Νόμων του 2006 και 2012 και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με την αίτηση (**Παράρτημα Θ: Έντυπο Υποβολής Αίτησης**) συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον αιτητή **Ένορκος Δήλωση** αναφορικά με την ορθότητα των στοιχείων/ πληροφοριών που υποβάλλονται και περιλαμβάνονται στην αίτηση για την εξασφάλιση οικονομικής ενίσχυσης. Η υποβολή ψευδούς δήλωσης υπόκειται στις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Επίσης, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον αιτητή **ενημέρωση σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Οι Δικαιούχοι έχουν την ευθύνη της υλοποίησης του Έργου με βάση τη Συμφωνία που θα υπογράψουν με το ΤΠΟ και τήρησης του χρονοδιαγράμματος που θα συμφωνήσουν και το οποίο **θα αρχίζει εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας και δεν θα υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την έναρξη οικοδομικών εργασιών**, με δυνατότητα εξαμηνιαίας παράτασης, νοουμένου ότι αυτό μπορεί να τεκμηριωθεί γραπτώς και έγκαιρα. Επίσης, έχουν την υποχρέωση όπως, λειτουργούν την επιχείρηση για την οποία έχουν χορηγηθεί τουλάχιστο για πέντε (5) έτη μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του Έργου.

Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι που θα εγκριθούν για χορηγία θα πρέπει να γνωρίζουν και να αποδέχονται την υποχρέωση αυτή αποστέλλοντας στο ΤΠΟ, στο τέλος κάθε χρόνου, βεβαιώσεις λειτουργίας και, σε περίπτωση που ενοικιάζουν, ή έχουν μισθωμένο το κτήριο, αντίγραφα συμβολαίων, εγγράφων μίσθωσης και αποδείξεων των ενοικίων.

Το ΤΠΟ θα διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο για επαλήθευση των πιστοποιήσεων. Νοείται ότι, οι Δυνητικοί Δικαιούχοι δεσμεύονται προς το ΤΠΟ ώστε να ενημερώσουν/ τεκμηριώσουν για τον χρόνο έναρξης λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας και υπογραφής των συμβολαίων σε περίπτωση ενοικίασης, ή μίσθωσης του κτηρίου, ώστε να υπολογίζεται, κατά περίπτωση, ο απαιτούμενος συνολικός χρόνος ενοικίασης, ή μίσθωσης των πέντε (5) ετών. Νοείται περαιτέρω ότι, ενοικιαστής, ή μισθωτής, ο οποίος επωφελείται της παροχής χώρου στην επιχείρηση, απαγορεύεται να το υπενοικιάζει, ή μισθώνει σε άλλους.

Οι ευθύνες των Δικαιούχων θα περιγράφονται με λεπτομέρεια στη Συμφωνία (**Παράρτημα Ι: Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης**) που θα υπογραφεί μεταξύ ΤΠΟ και Δικαιούχου και θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση υποβολής στοιχείων σε σχέση με τις δαπάνες και την πορεία υλοποίησης του Έργου, την τήρηση των Εθνικών και Κοινοτικών πολιτικών και την λειτουργία της επιχείρησης σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου για πέντε (5) συνολικά έτη.

Δικαιούχος που έλαβε χορηγία με το παρόν Σχέδιο, δικαιούται εντός της πενταετίας να προβεί σε αλλαγές μόνο αν αυτές διατηρούν ή αναβαθμίζουν την ποιότητα του Έργου που εγκρίθηκε, όσον αφορά στην αρχιτεκτονική, στη χρήση, στη λειτουργία του και στο προσωπικό απασχόλησης. Εννοείται ότι αλλαγές μπορούν να γίνουν αφού πρώτα εξασφαλιστούν οι απαραίτητες άδειες και η γραπτή έγκριση από την Αρμόδια Αρχή.

Ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, ενώπιον του ΤΠΟ ή/και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου, να τηρεί ξεχωριστό φάκελο για το Έργο και να αρχειοθετεί σε αυτόν όλα τα αντίγραφα των σχετικών εγγράφων, να τηρεί όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου τουλάχιστον για πέντε (5) έτη από την ολοκλήρωση της τελευταίας πληρωμής και να δεσμεύεται για διατήρηση της χρηματοδοτούμενης επένδυσης για χρονική περίοδο πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή στο δικαιούχο, ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Ο δικαιούχος θα πρέπει να δέχεται επιτόπιες επισκέψεις σε περίπτωση διενέργειας ελέγχου από το Κράτος.

Παραβίαση οποιουδήποτε από τους πιο πάνω όρους θα δίδει το δικαίωμα στον Φορέα Υλοποίησης να ζητήσει επιστροφή/ ανάκτηση της οικονομικής ενίσχυσης εντόκως.

13. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

13.1 Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων

Το ΤΠΟ προβαίνει σε ανοικτή πρόσκληση υποβολής αιτήσεων με προκήρυξη και ανακοίνωση στον ημερήσιο τύπο, στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Εσωτερικών (www.moi.gov.cy), του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (<http://www.moi.gov.cy/moi/trh>), του Δήμου Λευκωσίας, καθώς και σε άλλες σχετικές ιστοσελίδες. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή για συγκεκριμένη χρονική περίοδο που θα καθορίζεται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Στην κάθε προκήρυξη θα καθορίζονται οι ενέργειες που απαιτούνται για εξασφάλιση οικονομικής ενίσχυσης και πληροφορίες επικοινωνίας.

13.2 Διαδικασία Υποβολής Αιτήσεων

Το ΤΠΟ μεριμνά για την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την παραλαβή, την ταξινόμηση και την καταχώρηση των αιτήσεων.

Αιτήσεις υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται σε σχετική ανακοίνωση του ΤΠΟ/ ΥΠΕΣ. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως **πρώτα μελετήσουν προσεκτικά** τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και κατάλογος δικαιολογητικών) και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

Το Έντυπο Αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα απαιτούμενα στοιχεία/ πιστοποιητικά/ δικαιολογητικά έγγραφα, όπως αυτά αναφέρονται σε αυτό.

Τονίζεται ότι, μετά την οριστική υποβολή της αίτησης, δεν θα γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε τροποποίηση, ή συμπλήρωση της υποβληθείσας αίτησης, ή υποβολή πρόσθετων στοιχείων ή/και παραστατικών (η παρ. 13.3.1 είναι σχετική).

Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησής τους, μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email), στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι, οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος, δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

13.3 Διαδικασία Εξέτασης, Αξιολόγησης και Ένταξης των Προτάσεων

13.3.1 Έλεγχος Τυπικών Προϋποθέσεων και Δικαιολογητικών

Η αρχική εξέταση των αιτήσεων (διοικητικός έλεγχος) γίνεται από Λειτουργούς του Φορέα Υλοποίησης (ΤΠΟ). Σε πρώτο στάδιο ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν, πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια Σχεδίου. Τα έγγραφα και τα στοιχεία που θα λαμβάνονται υπόψη κατά την υποβολή της αίτησης καθορίζονται στο **(Παράρτημα Θ: Έντυπο Υποβολής Αίτησης)** και συγκεκριμένα στον Πίνακα 1 - Κατάλογος Απαιτούμενων Δικαιολογητικών.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δε συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης στο Σχέδιο, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή του ΤΠΟ και θα ενημερώνεται ο αιτητής.

Μετά την υποβολή της αίτησης δε θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή/και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης ή/και των στοιχείων/εγγράφων που περιλήφθηκαν στην αίτηση. Σε τέτοια περίπτωση το ΤΠΟ δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος «Ιππόδαμος», ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς, ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, τότε οι αιτήσεις θα αξιολογούνται με βάση τα δεδομένα της αίτησης, ή θα απορρίπτονται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά ο/η αιτητής/τρια.

Στη συνέχεια, όλες οι επιλέξιμες προτάσεις θα τύχουν αξιολόγησης από την αρμόδια Επιτροπή.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου σχεδίου, δεν είναι δυνατή η επαναξιολόγηση αίτησης αφού έχει ήδη εγκριθεί, ούτε και είναι επιτρεπτό κατά την υλοποίηση ενός έργου που έτυχε έγκρισης, να επανυποβληθεί αίτηση για χορήγηση νέας Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής, εκτός και αν πρόκειται για ανανέωση λόγω λήξης της ισχύος της άδειας. Η αξιολόγηση της αίτησης και η υλοποίηση του Έργου θα γίνουν στη βάση του περιεχομένου των εγκεκριμένων αδειών που θα υποβληθούν με την αίτηση.

13.3.2. Αξιολόγηση των Προτάσεων

Οι προτάσεις που εγκρίθηκαν κατά το στάδιο του διοικητικού ελέγχου, εξετάζονται στη συνέχεια από την Επιτροπή Αξιολόγησης και αξιολογούνται στη βάση κριτηρίων που φαίνονται στο **Παράρτημα Η – Έντυπο Αξιολόγησης Αίτησης**. Η Επιτροπή αξιολογεί τις προτάσεις βάσει του περιεχομένου της αίτησης που έχει υποβληθεί.

Η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων δύναται να καλεί τους αιτητές σε προσωπική συνέντευξη, για να δώσουν διευκρινίσεις σχετικά με τις αιτήσεις τους.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης είναι η **«Άμεση Αξιολόγηση»**, σύμφωνα με την οποία οι προτάσεις αξιολογούνται με τη σειρά που υποβάλλονται και η ένταξη των Έργων με βάση αυτή τη διαδικασία μπορεί να γίνεται μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της συγκεκριμένης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων. Οι προτάσεις δεν συγκρίνονται μεταξύ τους, αλλά απαιτείται να πληρούν τις προϋποθέσεις και τα εξειδικευμένα κριτήρια αξιολόγησης (**Παράρτημα Η – Έντυπο Αξιολόγησης Αίτησης**).

13.3.3. Προτάσεις που θα Ενταχθούν στο Σχέδιο

Οι προτάσεις που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα είναι αυτές που θα πληρούν όλες τις Προϋποθέσεις Συμμετοχής και θα ικανοποιούν τα Κριτήρια του Σχεδίου, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα, θετική απάντηση («ΝΑΙ») σε όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης, θα γίνεται ανάλογη ενημέρωση των ενδιαφερομένων, στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης και ότι έχει δικαίωμα υποβολής ένστασης.

Τονίζεται ότι, στο Σχέδιο θα ενταχθούν επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός 21 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι, οι όποιες εργασίες αποκατάστασης/ ανακαίνισης κτηρίου, θα πρέπει να συνάδουν με τα αδειοδοτημένα/ εγκεκριμένα σχέδια. Δεν θα εγκρίνονται εργασίες για τις οποίες δεν έχουν ληφθεί οι απαιτούμενες Άδειες, ενώ δεν θα επιχορηγούνται εργασίες οι οποίες δεν έχουν καταχωρηθεί στον Πίνακα Δαπανών, ή στο Δελτίο Ποσοτήτων, και δεν έχουν δικαιολογηθεί μέσω Προσφορών Εργολάβων/ Υπεργολάβων ή Προμηθευτών. Επίσης, δεν δύναται να παραλείπονται εργασίες, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την καλή λειτουργία της επιχείρησης, και για τις οποίες έχει δοθεί έγκριση σχετικά με το κόστος υλοποίησής τους.

Μη συμμόρφωση με τα πιο πάνω, δίδει το δικαίωμα στον Φορέα Υλοποίησης να ζητήσει επιστροφή/ ανάκτηση της οικονομικής ενίσχυσης εντόκως.

Κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μόνο μια (1) επενδυτική πρόταση (αίτηση) σε κάθε χρονική περίοδο ανακοίνωσης του Σχεδίου. Αφού η αίτηση αξιολογηθεί θετικά, υπολογιστεί το ποσό ενίσχυσης και επιβεβαιωθεί η διαθεσιμότητα πιστώσεων, εκδίδεται επιστολή έγκρισης και καλείται ο δικαιούχος να προσέλθει εντός ενός (1) μηνός για να υπογράψει σχετική ΣΔΧ (**Παράρτημα Ι: Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης**).

Σημειώνεται ότι, στην Επιστολή Έγκρισης θα αναφέρεται το ύψος και οι όροι της επιχορήγησης, ενώ στη ΣΔΧ θα αναφέρονται οι όροι και η διαδικασία παροχής της χορηγίας, οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου, η διαδικασία πιστοποιήσεων, κ.λπ.

Σε περίπτωση που το προτεινόμενο έργο λάβει προέγκριση, έως ότου εξασφαλιστούν οι απαραίτητες Άδειες, ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, η σειρά προτεραιότητας του θα αλλάζει, με βάση την ημερομηνία υποβολής των στοιχείων που απαιτούνται προκειμένου η Αίτηση να θεωρηθεί πλήρης.

Σε περίπτωση που το προτεινόμενο έργο κριθεί ανεπαρκές για έγκριση λόγω αρνητικής αξιολόγησης σε κάποιο από τα σημεία του, ή δεν μπορεί να προχωρήσει λόγω εξάντλησης του σχετικού προϋπολογισμού, το ΤΠΟ συντάσσει την Απόφαση Απόρριψης Αίτησης και την αποστέλλει στον Δικαιούχο αιτιολογημένη.

Νοείται ότι, οι προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα επικυρώνονται από τον Διευθυντή του ΤΠΟ, ενώ, πριν την υπογραφή της ΣΔΧ θα έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν στο έργο της επένδυσης, όπως Πολεοδομική Άδεια, Άδεια Οικοδομής, Άδεια Λειτουργίας της Επιχείρησης (εάν απαιτείται), κ.λπ.).

Οι αιτήσεις θα αξιολογούνται και οι ενισχύσεις θα εγκρίνονται με βάση τις διαθέσιμες πιστώσεις.

Ο προϋπολογισμός δεσμεύεται με τις εγκρίσεις ενίσχυσης που δίδονται. Τυχόν εξοικονομήσεις από μη απορρόφηση/ αξιοποίηση πιστώσεων από δικαιούχους, παραχωρούνται σε άλλους αιτητές που υπόβαλαν εμπρόθεσμα την αίτησή τους και έχουν αξιολογηθεί θετικά.

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα υπογράφεται σχετική ΣΔΧ μεταξύ του Δικαιούχου και του ΤΠΟ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της επιχείρησης θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα. Σε περίπτωση όπου ο/οι αιτητής/ες εγγράψει/ουν εταιρεία περιορισμένης ευθύνης τότε ο/οι αιτητής/ες θα πρέπει απαραίτητα να υπογράψει/ουν και ως εγγυητής/ες (μέχρι δύο άτομα).

Η υπογραφή της ΣΔΧ θα γίνεται νοουμένου ότι έχει τεκμηριωθεί η δυνατότητα του/ης αιτητή/τριας να χρηματοδοτήσει την προτεινόμενη επένδυση, είτε μέσω **ιδίων πόρων** (π.χ. καταθέσεις κ.λπ.), είτε μέσω σχετικής έγκρισης δανείου, ή άλλης διευκόλυνσης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Στην περίπτωση που Δυνητικός Δικαιούχος είναι επιχείρηση, και στην περίπτωση που τα **ίδια κεφάλαια προέρχονται από τους μετόχους της επιχείρησης**, θα πρέπει να υποβάλλεται ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση/ Προσωπική Εγγύηση, στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση, για σκοπούς χρηματοδότησης της επένδυσής της.

Σε περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού**, για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής, ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/ και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για έγκριση χρηματοδότησης του επιχειρηματικού σχεδίου.

Σε περίπτωση που η χρηματοδότηση της επένδυσης δεν τεκμηριώνεται κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης, είτε με ίδια κεφάλαια είτε μέσω δανεισμού, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η αίτηση θα προχωρεί σε αξιολόγηση νοουμένου ότι: α) προσκομιστεί επιτολή τράπεζας στην οποία να επιβεβαιώνεται ότι ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει το Έργο, και β) πληρούνται οι άλλοι όροι συμμετοχής. Μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης και εάν η επενδυτική πρόταση περιλαμβάνεται στον κατάλογο των Δικαιούχων, τότε θα δίνεται χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Επιστολής Έγκρισης για να παρουσιάσει τεκμηρίωση χρηματοδότησης της επένδυσης για υπογραφή της ΣΔΧ. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται.

Κατά την υπογραφή της ΣΔΧ, ο Δικαιούχος θα προσκομίσει τα απαιτούμενα **χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας** σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία².

Επίσης, σε περιπτώσεις που ο Δικαιούχος αφορά σε Νομικό Πρόσωπο, θα προσκομίσει και την **σφραγίδα της επιχείρησης**, κατά την υπογραφή της ΣΔΧ.

Σε περιπτώσεις όπου η προτεινόμενη επιχείρηση ανήκει σε ομάδα φυσικών προσώπων (πέραν του ενός), τότε, στο στάδιο πριν την υπογραφή της ΣΔΧ, να υποβάλλεται συμφωνητικό έγγραφο μεταξύ των ατόμων που θα απαρτίζουν την ομάδα. Στο συμφωνητικό έγγραφο θα καθορίζονται μεταξύ άλλων και τα ποσοστά που θα κατέχει ο καθένας στην επιχείρηση, βάσει των κατά δήλωση ποσοστών συμμετοχής της αίτησης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα της αίτησης και την παροχή κινήτρων είναι η διασφάλιση της τήρησης της Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας και ειδικότερα, των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία, σε θέματα ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκρισης, προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας. Ειδικότερα, όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο δεσμεύονται να τηρούν το σύνολο της νομοθεσίας και ιδιαίτερα τους νόμους και κανονισμούς που αναφέρονται στο **Παράρτημα Κ: Νόμοι και Κανονισμοί για το Περιβάλλον, την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση**.

Όλα τα ενταγμένα έργα του Σχεδίου Χορηγιών, μαζί με τους αντίστοιχους Δικαιούχους, σύντομη περιγραφή του έργου, συνολική επιλέξιμη δαπάνη που διατέθηκε στο έργο, καθώς και άλλα πεδία δεδομένων, δημοσιεύονται για σκοπούς διαφάνειας, μέσω ανάρτησης σχετικού Καταλόγου Έργων, σε ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΣ, του ΥΠΟΙΚ και του ΤΠΟ. Σημειώνεται ότι, οι Δικαιούχοι, ενημερώνονται για τη δημοσίευση αυτή μέσω της ΣΔΧ, η οποία αναφέρει ότι η αποδοχή χρηματοδότησης συνεπάγεται και την αποδοχή της ένταξής τους στον Κατάλογο Έργων.

13.4 Διαδικασία Παρακολούθησης, Πληρωμών και Ελέγχου

Η παρακολούθηση της υλοποίησης, επαλήθευσης των δαπανών και διεκπεραίωσης των διαδικασιών πληρωμής των δικαιούχων, διενεργείται από το ΤΠΟ.

Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του αιτητή και δεν δεσμεύει την απόφαση της αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

13.4.1. Πληρωμές

Με την υπογραφή της ΣΔΧ, πληρωμές γίνονται αφού προηγηθεί η ίδια χρηματοδότηση. Η χορηγία καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις σύμφωνα με τα πιο κάτω:

- (i) στο στάδιο της υλοποίησης του 50% του έργου και νοουμένου ότι υποβληθεί πιστοποίηση από τον αρχιτέκτονα για ολοκλήρωση του 50% των εργασιών ανακαίνισης, καθώς και δεόντως συμπληρωμένος ο Τυπικός Πίνακας Ανάλυσης Εργασιών και Κοστολόγησης, από εξουσιοδοτημένο Μελετητή, όπου να αναφέρεται σαφώς η Εκτελεσθείσα (με ποσοστό επί του συνόλου της) και Μη Εργασία (**Παράρτημα Λ – Έντυπο Χορηγίας, Προσάρτημα Ι**)

² Για τον υπολογισμό των χαρτοσήμων μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο υπολογισμού τέλους χαρτοσήμων, που θα βρείτε στην πιο κάτω σύνδεσμο:
<https://www.mof.gov.cy/mof/tax/taxdep.nsf/All/1E2FBA79B3A6DDA9C22585AD003AD8B6?OpenDocument>

- (ii) μετά την ολοκλήρωση του έργου, με βάση τα εγκριθέντα σχέδια και νοουμένου ότι υποβληθεί πιστοποίηση από τον αρχιτέκτονα για ολοκλήρωση του έργου ανακαίνισης, καθώς και δεόντως συμπληρωμένος ο Τυπικός Πίνακας Ανάλυσης Εργασιών και Κοστολόγησης, όπως αναφέρεται και πιο πάνω.

Ο Δικαιούχος υποβάλλει αίτημα για καταβολή της πρώτης δόσης της χορηγίας, συνοδευόμενο από όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πρωτότυπα παραστατικά. Δεν θα καταβάλλεται η τελευταία δόση της χορηγίας εάν στην οικοδομή δεν έχει τοποθετηθεί ο κινητός εξοπλισμός (επίπλωση), ώστε να είναι έτοιμη η επιχείρηση για λειτουργία. Ο εξοπλισμός επιχορηγείται ως περιγράφεται στο **Παράρτημα Δ: Επιλέξιμες Δαπάνες.**

Η συγκεκριμένη εργασία εκτελείται από το λογιστήριο του ΤΠΟ και λαμβάνει υπόψη τις βεβαιώσεις του Αρχιτέκτονα για την ολοκλήρωση του 50% ή του 100% του έργου, τη σχετική επιβεβαίωση της Ομάδας Διενέργειας Επιτόπιων Επαληθεύσεων του ΤΠΟ, καθώς και τον υποβληθέντα Πίνακα Ανάλυσης Εργασιών και Κοστολόγησης.

Σημειώνεται ότι, με την υπογραφή της ΣΔΧ δύναται να παραχωρηθεί προκαταβολή ποσού ύψους μέχρι και 20% της εγκεκριμένης χορηγίας, η οποία θα αποσβεσθεί/ αφαιρεθεί ισόποσα κατά τις δυο (2) δόσεις καταβολής χορηγίας, υπό τους ακόλουθους όρους:

- (i) Οι προκαταβολές υπόκεινται στην υποχρέωση τραπεζικής εγγύησης, ή άλλου δημόσιου χρηματοδοτικού ιδρύματος εγκατεστημένου στο Κράτος, ύψους 100% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγυητική επιστολή θα πρέπει να βρίσκεται σε ισχύ κατ' ελάχιστον έξι (6) μήνες μετά την ημερομηνία λήξης υλοποίησης του επενδυτικού Έργου. Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση έγκρισης παράτασης για την αποπεράτωση του Έργου, ο Ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση ανανέωσης της εγγυητικής επιστολής κατ' ελάχιστον έξι (6) μήνες μετά τη νέα ημερομηνία λήξης υλοποίησης του Έργου.
- (ii) Οι προκαταβολές δεν υπερβαίνουν το 20% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης που χορηγείται σε δικαιούχο για μια δεδομένη πράξη.
- (iii) Οι προκαταβολές καλύπτονται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από τους Δικαιούχους στο πλαίσιο της εφαρμογής της πράξης και δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια.

Δεν επιτρέπεται η σώρευση πόρων με οποιαδήποτε άλλη Κρατική ή Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για τις ίδιες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, εκτός εάν έχουν παρέλθει 10 έτη από την λήψη χορηγίας.

Ο Δικαιούχος, για να λάβει χορηγία στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Σχεδίου, θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την Υπηρεσία Φ.Π.Α. και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Φόρος Εισοδήματος). Σε περίπτωση που προκύπτουν οφειλές, είτε προς κυβερνητικές υπηρεσίες, είτε προς τα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αυτές θα συμψηφίζονται με το ποσό που δικαιούται ο δικαιούχος, πριν από το στάδιο της πληρωμής, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 13 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου Ν.38(Ι)/2014.

13.4.2. Έλεγχοι

Σημειώνεται ότι το Κράτος δύναται να προβαίνει σε επιτόπιους ελέγχους, σε οποιοδήποτε χρόνο, και για περίοδο πέντε (5) ετών μετά από την καταβολή της συνολικής οικονομικής ενίσχυσης, ή αποπεράτωσης των κατασκευαστικών εργασιών, και σε περίπτωση που τεκμηριωθεί ότι έχει ληφθεί παράτυπα ενίσχυση, το ποσό θα ανακτάται εντόκως.

Τους επιτόπιους ελέγχους θα διενεργεί το ΤΠΟ, μετά από αίτηση του Δικαιούχου μέσω συμπληρωμένης Αίτησης για Τμηματική Καταβολή Χορηγίας (**Παράρτημα Λ: Έντυπο Χορηγίας**). Πριν από την τμηματική καταβολή, το ΤΠΟ δικαιούται να ζητήσει από τον Δικαιούχο όπως αποκαταστήσει εργασίες που δεν εκτελέστηκαν βάσει σχεδίου, ή να προβεί σε ενέργειες ώστε η καταβολή της χορηγίας να δικαιολογείται πλήρως τόσο σε σχέση με την πληρότητα της αίτησης για καταβολή χορηγίας, όσο και σε σχέση με τις εγκεκριμένες άδειες. Οι επιτόπιες επισκέψεις δύναται να διενεργούνται από το ΤΠΟ πριν την έναρξη υλοποίησης του έργου, κατά την υλοποίησή του (μετά την υποβολή αιτήματος για τμηματική καταβολή χορηγίας) και μετά την αποπεράτωσή του. Νοείται ότι δύναται εκπρόσωπος του ΤΠΟ να επισκεφθεί το εργοτάξιο κατά την κρίση του. Παρόντες στις επιτόπιες επισκέψεις θα είναι εκτός από τον Δικαιούχο ή εκπρόσωπο του και ο Μελετητής του Έργου, ο Εργολάβος και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ενδέχεται να ζητήσει το ΤΠΟ.

Νοείται ότι, ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει στην διάθεση του ΤΠΟ ή/και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου τα οποία δύναται να ζητηθούν από όλους τους ελεγκτικούς φορείς της Δημοκρατίας στο πλαίσιο ελέγχων. Κάθε Δικαιούχος που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστό φάκελο στον οποίο θα καταχωρούνται όλα τα αντίγραφα των σχετικών εγγράφων (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες, κ.α.) και όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην υλοποίηση της επενδυτικής του πρότασης, και τα οποία θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της τελευταίας τμηματικής καταβολής χορηγίας.

14. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Σε περιπτώσεις απόρριψης της αίτησης κατά το στάδιο της αξιολόγησης, ή σε περιπτώσεις μειωμένου ποσού οικονομικής ενίσχυσης, οι αιτητές έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης με γραπτή επιστολή, εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της επιστολής απόρριψης, ή την ημερομηνία γραπτής ενημέρωσής τους σχετικά με το ποσό, αντίστοιχα.

Οι ενστάσεις αποστέλλονται γραπτώς και ταχυδρομικώς, με συστημένη επιστολή προς τον Φορέα Υλοποίησης (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως Οδός Κινύρα 5-6, 1102 Λευκωσία), αναφέροντας τους λόγους βάσει των οποίων ο αιτητής πιστεύει ότι η αίτηση δεν έπρεπε να απορριφθεί, ή έπρεπε να λάβει άλλο ποσό οικονομικής ενίσχυσης. Οι ενστάσεις καλύπτουν μόνο διαδικαστικά θέματα. Οι ενστάσεις θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, που θα συστήνεται για το σκοπό αυτό από τον Διευθυντή του ΤΠΟ, τα μέλη της οποίας δεν θα εμπλέκονται στην αξιολόγηση των αιτήσεων. Στην Επιτροπή θα συμμετέχει εκπρόσωπος του Διευθυντή του ΤΠΟ, εκπρόσωπος του ΥΠΕΣ που ορίζεται από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΕΣ και εκπρόσωπος του Δήμου Λευκωσίας. Σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο να ληφθούν οι απόψεις Υπηρεσίας ή ατόμου, λόγω αρμοδιότητας ή εξειδικευμένων γνώσεων αυτό είναι στη διακριτική ευχέρεια του Διευθυντή του ΤΠΟ να το πράξει. Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής αιτήσεων που τελικά δεν ικανοποιούνται, οι αιτητές διατηρούν το δικαίωμα αν το επιθυμούν να προσφύγουν στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Ενστάσεων δεν ζητά πρόσθετα από τα προαπαιτούμενα παραστατικά και δεν παρέχει στους αιτητές πρόσθετο χρονικό περιθώριο για υποβολή τέτοιων παραστατικών και γενικά δεν προβαίνει σε ενέργειες, που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της. Η Επιτροπή Ενστάσεων επανεξετάζει μόνο το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης, για να διαπιστώσει αν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη ή λάθος.

Αν η ένσταση κρίνεται δικαιολογημένη και η Επιτροπή Ενστάσεων αποφανθεί ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν έχει εξαντλήσει το περιθώριο για υποβολή διευκρινήσεων/ συμπληρωματικών

στοιχείων, η ένσταση αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η πρόταση δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης, στον Διευθυντή ΤΠΟ για περαιτέρω διερεύνηση και εξέταση συμπληρωματικών στοιχείων από την Επιτροπή Αξιολόγησης στο πλαίσιο πάντα της αρμοδιότητάς της με στόχο την επαναξιολόγηση από την Επιτροπή Αξιολόγησης και (όπου κρίνεται απαραίτητο) τον τεχνικό εμπειρογνώμονα.

Οι αιτητές ενημερώνονται το συντομότερο για το κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένστασή τους. Η απόφαση της Επιτροπής είναι πλειοψηφική. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι θετικό για τον αιτητή, η Πρόταση εγκρίνεται και δρομολογούνται οι διαδικασίες για ένταξη της Πρότασης και υπογραφή της ΣΔΧ του ΤΠΟ με τον Δικαιούχο. Σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός, ζητείται έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι αρνητικό για τον Δικαιούχο, η πρόταση απορρίπτεται οριστικά και ενημερώνεται ο Δικαιούχος. Νοείται ότι, η διαδικασία ενστάσεων εφαρμόζεται τηρουμένων των προνοιών των Νόμων, Κανονισμών και σχετικών νενομισμένων διαδικασιών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το ΤΠΟ μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενστάσεων, οριστικοποιεί και δημοσιοποιεί τον τελικό Κατάλογο Εγκεκριμένων Έργων/ Δικαιούχων.

Διευκρινίζεται ότι οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου, εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

15. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επιλέξιμες οικοδομές είναι **υφιστάμενα κτήρια**, όπως ορίζονται στους ορισμούς, τα οποία στο σύνολό τους ανακαινίζονται για σκοπούς επανάχρησης, με κύρια χρήση αυτή της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Σημειώνεται ότι, για σκοπούς επιχορήγησης, επιμετρείται το εμβαδόν της υφιστάμενης οικοδομής με τυχόν προσθήκες μέχρι 30% του εμβαδού της, για επεκτάσεις που αποτελούν βοηθητικό λειτουργικό μέρος της (π.χ. χώροι υγιεινής, κουζίνα, αποθήκες, κ.λπ.). Σημειώνεται περαιτέρω ότι, προσθήκες/ νέες οικοδομές που αποτελούν ανεξάρτητη κύρια χρήση/ μονάδα στο τεμάχιο δεν επιχορηγούνται.

Επιλέξιμη για παροχή χορηγίας είναι η πραγματική καταβληθείσα δαπάνη, όπως αυτή τεκμηριώνεται σε τυπικό πίνακα ανάλυσης και κοστολόγησης. Στις επιλέξιμες δαπάνες, εκτός από τις οικοδομικές εργασίες, συμπεριλαμβάνονται ηλεκτρικές, υδραυλικές, μηχανολογικές εγκαταστάσεις σε σχέση με το κτήριο, ακίνητος εξοπλισμός, καθώς επίσης και αμοιβές για παροχή υπηρεσιών αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, ή άλλων συμβούλων (επιμετρητών ποσοτήτων, μηχανολόγων μηχανικών, ηλεκτρολόγων μηχανικών κ.λπ.), που έχουν σχέση με τις οικοδομικές εργασίες, και οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο ΕΤΕΚ.

Περιλαμβάνεται ακόμα εξοπλισμός (π.χ. σταθερή και κινητή επίπλωση, φωτιστικά, ηλεκτρικά είδη) σύμφωνα με το επιλέξιμο ποσό ανά είδος, όπως περιγράφεται στο **Παράρτημα Δ: Επιλέξιμες Δαπάνες**.

Σημειώνεται ότι **οι δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες, εάν έχουν πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή αίτησης στα πλαίσια του Σχεδίου, κι αφού έχουν εξασφαλιστεί η Πολεοδομική Άδεια και η Άδεια Οικοδομής.**

Μη επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε:

- (i) Αγορά ακινήτου
- (ii) Φ.Π.Α. σε οποιαδήποτε κατηγορία δαπανών
- (iii) Χρεωστικούς τόκους, προμήθειες χρηματοοικονομικών συναλλαγών, έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα
- (iv) Πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών
- (v) Δαπάνες των οποίων η πραγματική καταβολή δεν τεκμηριώνεται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία
- (vi) Λογαριασμούς κοινωφελών υπηρεσιών
- (vii) Εξοπλισμό που δεν περιγράφεται στο **Παράρτημα Δ: Επιλέξιμες Δαπάνες**
- (viii) Οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιήθηκε πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, ή/και πριν την ημερομηνία λήψης όλων των αναγκαίων Αδειών
- (ix) Κόστος έκδοσης των αναγκαίων Αδειών.

16. ΕΡΜΗΝΕΙΣ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο Διευθυντής του ΤΠΟ, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου απαιτείται, τους όρους, και τις πρόνοιες του παρόντος Σχεδίου. Δύναται επίσης να εισάγει θεσμούς που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

17. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Αν διαπιστωθεί υποβολή ψευδούς δήλωσης, ή στοιχείων και πληροφοριών, πριν ή και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της συγκεκριμένης επιχείρησης απορρίπτεται και επιστρέφεται η τυχόν καταβληθείσα χορηγία εντόκως. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση που η επιχείρηση λειτουργεί κατά παράβαση των προνοιών της ΣΔΧ, την οποία θα έχει υπογράψει με το ΤΠΟ. Επιπρόσθετα, η χορηγία επιστρέφεται εντόκως και στις περιπτώσεις που ο Δικαιούχος αποτύχει να προβεί στην λειτουργία της επιχείρησης για συνολικό χρόνο πέντε (5) ετών μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του έργου, ή εκεί όπου έχει προβεί σε τροποποιήσεις χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του ΤΠΟ. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

Δυνατό να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον της επιχείρησης, όπως ο αποκλεισμός της από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/και η λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.

Βάσει του νέου κανονιστικού πλαισίου, θα γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως προσαυξημένου με τόκο, αν σε περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας, η χρηματοδοτούμενη επένδυση υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- Παύση, ή μετεγκατάσταση μιας δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος.
- Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής, η οποία παρέχει σε μια εταιρεία, ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.
- Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Σε περίπτωση που από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης, μέχρι και τη συμπλήρωση πενταετίας (5ετίας) από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης τελικής πιστοποίησης του έργου (τελική πληρωμή της χορηγίας/ Γ Φάση), διαπιστωθεί:

- μετεγκατάσταση της επιχείρησης,
- πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης,
- πώληση ή μεταβίβαση για οποιονδήποτε λόγο, ή εκμίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν επιχορηγηθεί,

χωρίς προηγούμενη έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης, η εγκριτική απόφαση θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και γίνεται αμέσως δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, προσαυξημένου με τόκο, όπως εκάστοτε καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Η έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης, εντός της περιόδου των πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της απόφασης τελικής πιστοποίησης του έργου, μπορεί να γίνεται μόνο για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και μετά από εισήγηση του Διευθυντή ΤΠΟ προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών.

18. ΠΡΟΔΗΛΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ

Σε περίπτωση που σε οποιαδήποτε φάση/ κατάσταση μιας αίτησης διαπιστωθεί οποιοδήποτε πρόδηλο σφάλμα, το ΤΠΟ δύναται να το διορθώσει, ενημερώνοντας γραπτώς τον αιτητή και τροποποιώντας, εάν απαιτείται, τη ΣΔΧ.

19. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το ΤΠΟ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα προσωπικά δεδομένα που υποβάλλουν οι αιτητές, πλήρως ασφαλή και προστατευμένα. Το ΤΠΟ έχει θέσει σε εφαρμογή όλα τα απαραίτητα τεχνικά μέτρα για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας των συστημάτων που διαθέτουν προσωπικά δεδομένα. Η διαφάνεια στη χρήση των προσωπικών δεδομένων που κατέχονται, και η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι σημαντική για το ΤΠΟ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων, για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται από αιτητές στο ΤΠΟ, είναι το ίδιο το ΤΠΟ. Το ΤΠΟ ζητά προσωπικά δεδομένα στην έκταση που αυτά είναι απολύτως απαραίτητα, με σκοπό την υποβολή και την επεξεργασία της αίτησης ενίσχυσης. Η μη παροχή όλων των προσωπικών δεδομένων που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της επεξεργασίας μιας αίτησης, θα έχει ως αποτέλεσμα το ΤΠΟ να μην μπορεί να επεξεργαστεί την αίτηση αυτή, ή να προχωρήσει σε απόρριψή της. Κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται από το ΤΠΟ κατά την υποβολή αιτήσεως, στα πλαίσια αίτησης χορηγίας, περιλαμβάνουν ονοματεπώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό ταυτότητας (σε περίπτωση φυσικού προσώπου) ή Εταιρείας (σε περίπτωση νομικού προσώπου), Διεθνή Αριθμό Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN) του αιτητή, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τηλέφωνο του νόμιμου εκπροσώπου ή/και ατόμου επικοινωνίας του αιτητή. Τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται το ΤΠΟ, θα χρησιμοποιηθούν μόνο με σκοπό την επεξεργασία της αίτησης του αιτητή, τη διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών, την πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με πιστώσεις που εγκρίνονται από το Ταμείο Πληρωμών και την ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας, και θα χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων. Το

ΤΠΟ ενδέχεται να διαβιβάσει προσωπικά δεδομένα σε κρατική αρχή, υπηρεσία, ή άλλο κρατικό φορέα, εκεί που το απαιτεί οποιαδήποτε Νομοθεσία ή δικαστική απόφαση (Ελεγκτική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας).

20. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 20.1 Παράρτημα Α – Επεξήγηση και Ερμηνεία Όρων
- 20.2 Παράρτημα Β – Περιοχές Εφαρμογής Σχεδίου
- 20.3 Παράρτημα Γ – Καθορισμός Επιθυμητών Χρήσεων
- 20.4 Παράρτημα Δ – Επιλέξιμες Δαπάνες
- 20.5 Παράρτημα Ε – Υπεύθυνη Δήλωση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- 20.6 Παράρτημα Ε1 – Σύσταση Επιτροπής ΕΕ 2023/361/ΕΚ
- 20.7 Παράρτημα Ε2 – Βεβαίωση μη Προβληματικής Επιχείρησης
- 20.8 Παράρτημα ΣΤ – Πολεοδομικές Ρυθμίσεις
- 20.9 Παράρτημα Ζ – Κατευθυντήριες Γραμμές
- 20.10 Παράρτημα Η – Έντυπο Αξιολόγησης Αίτησης
- 20.11 Παράρτημα Θ – Έντυπο Υποβολής Αίτησης
  - Πίνακας 1 – Υπόδειγμα Αίτησης
  - Πίνακας 2 – Δαπάνες
  - Πίνακας 3 – Χρηματοδότηση μέσω ίδιας συμμετοχής
  - Πίνακας 4 – Κατάλογος Απαιτούμενων Δικαιολογητικών
  - Υπεύθυνη Δήλωση Συναινεσης Ιδιοκτήτη Υποστατικού
  - Ένορκος Δήλωση & Ενημέρωση σχετικά με προσωπικά δεδομένα
- 20.12 Παράρτημα Ι – Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης
- 20.13 Παράρτημα Κ – Νόμοι και Κανονισμοί
- 20.14 Παράρτημα Λ – Έντυπο Χορηγίας
  - Προσάρτημα Ι – Κοστολόγηση Επένδυσης
- 20.15 Παράρτημα Μ – Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους
- 20.16 Παράρτημα Ν – Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης